

Finna Luokkahuoneen käytettävyydestä 2022

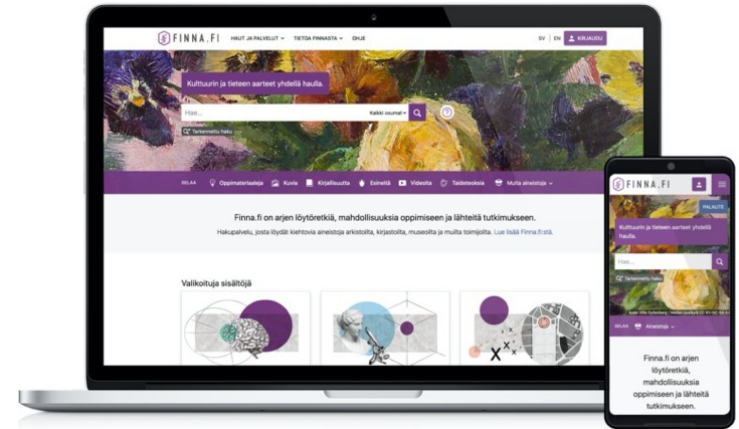
Tulokset

Kehittämissuhteet

23.11.2022

Finna-palvelut & Gofore 2022

- Finna ja Gofore loivat testisuunnitelman yhteistyössä.
- Gofore rekrytoi testikäyttäjät ja toteutti testit etänä loppukeväästä 2022. Testeissä Luokkahuonetta käytettiin tietokoneen verkkoselaimella.
- Finna analysoi testimateriaalin ja tuotti raportin syksyllä 2022.
- Raportissa keskitytään löydöksiin, jotka ilmenivät usealla testikäyttäjällä. Näistä löydöksistä esitellään myös ehdotukset jatkotoimiksi. Lisäksi raportissa tuodaan esiin yksittäisiä huomioita.

- Testikäyttäjiä oli yhteensä 6: lukion opettajia 2, yläkoulun opettajia 1 ja alakoulun opettajia 3.

	Käyttäjä 1	Käyttäjä 2	Käyttäjä 3	Käyttäjä 4	Käyttäjä 5	Käyttäjä 6
Koulutusaste ja oppiaine	Lukio: historia, yhteiskuntaoppi	Lukio: historia, uskonto, et, filosofia	Yläkoulu: historia, yhteiskuntaoppi	Alakoulu: luokanopettaja	Alakoulu: erityisopettaja	Alakoulu: S2
Ikä	45	41	26	53	63	38
Toiminut opettaja (vuosia)	9	15	1	25	42	1,5
Oliko Finna Luokahuone entuudestaan tuttu?	Kuullut, ei käyttänyt	Kuullut, ei käyttänyt	Kyllä	Ei	Ei	Ei

- Tavoitteena on tutkia Finna Luokkahuoneen käytettävyyttä. Kesällä 2021 Luokkahuone uudistettiin:
 - Luokkahuoneen ilme päivitettiin ja etusivun rakenne uudistettiin
 - Oppimateriaalipoiminnat tuotiin Luokkahuoneeseen
 - Lukupaketit tuotiin Luokkahuoneeseen
 - Välilehdille lisättiin alavälilehdet helpottamaan oman koulutusasteen ja oppiaineen löytämistä
- Testauksen tavoitteena on:
 - Kartoittaa Finna Luokkahuoneen käytettävyyttä ja hyödyllisyyttä palvelun kohderyhmänä oleville opettajille
 - Selvittää, miten aineistopaketit, oppimateriaalit ja lukupaketit Luokkahuoneessa toimivat ja millaisia odotuksia ja oletuksia käyttäjillä on sisällön suhteen

- Testaus aloitettiin näyttämällä mainosta, jota on käytetty sosiaalisessa mediassa
- Mainos herätti käyttäjissä kiinnostusta ja 2/6 käyttäjää totesi suoraan, että lähtisi tutustumaan sivustoon. 3/6 käyttäjää olisi ehkä tutustunut sivustoon.
 - *Kiinnittäisi huomion, monipuolista historiallista kuvastoa, harmonia mukava, lähtisin katsomaan tarkemmin* (käyttäjä 1).
- 1/6 käyttäjä totesi, ettei olisi varma klikkaisiko mainosta, jos se olisi tullut somessa vastaan
 - *Ei ole kiinnostava, kun aika paljon on kaikkea tarjolla* (käyttäjä 5).

Finna

17. helmikuu · 🌐

Museoiden ja arkistojen kokoelmat ovat taas jalostuneet oppimiskäyttöön Finna Luokahuoneessa! 🎉

Uusimpien pakettien kattaus on todella monipuolinen, aina sateenkaarihistoriasta kännyköihin. Seuraavan kerran uusia paketteja on luvassa keväällä.

Lue lisää uusimmista paketeista: <https://bit.ly/34YYtWa...> **Näytä lisää**

Uutuuksia
Finna Luokahuoneessa!

 FINNA.FI

- Luokkahuoneen testaus jatkui mainoksesta Luokkahuoneen etusivulle. Käyttäjät löysivät nopeasti välilehdet (Aineistopakettit, Oppimateriaalit, Lukupaketit). Kaikille käyttäjille syntyi positiivisia mielikuvia etusivusta, mutta yksityiskohdat herättivät eriäviä kommentteja.
 - *Harmoninen.* (käyttäjä 1)
 - *Tässä on tämä jaotteltelu, että on eri koulutusasteille (katsoo oppimateriaaleja etusivulla). Ajattelin, että vain historian opettajille ja arkistomateriaalia, mutta on positiivinen asia, kun opettaa monia eri oppiaineita.* (käyttäjä 2)
 - *Visuaalisesti liikaa tavaraa, levoton. Kaksi isoa otsikkoa vierekkäin aineistopakettinostossa.* (käyttäjä 4, zoomaus selaimessa hyvin pienellä)
 - *Pidän näistä väreistä, ihana tuo "oppimisen aarraitta", se heti kiinnostaa. Häiritsee äidinkieli-ihmisenä, että Luokkahuone kirjoitettu isolla, mutta ehkä se on olevinaan etunimi-sukunimi. Hyviä kuvia voisi olla historiaan liittyen, luontoa ja tekniikkaa.* (käyttäjä 5)
 - *Hyvä otsikko: "Mitä haluaisit oppia..." Aika asiasisältöinen, ei ole revitelty. Värimaailma on ministeriö. Tykkään oppimateriaalin alavälilehdistä etusivulta, tiedän mistä klikata. Näyttää hauskalta ja selkeesti tulee välilehdet esiin.* (käyttäjä 6)

- Oppimateriaalit kiinnostivat käyttäjiä. 4/6 käyttäjää meni Luokkahuoneessa ensimmäisenä tutustumaan oppimateriaaleihin. Lisäksi yksi käyttäjä sanoi oppimateriaalien kiinnostavan häntä eniten, mutta hän meni ensimmäisenä aineistopaketteihin, sillä se oli välilehdistä ensimmäinen.
- 6/6 käyttäjää käytti koulutusaste-alavälilehtiä.
- Vain 2/6 käyttäjää huomasi, että Luokkahuoneen Oppimateriaalit-välilehdellä on myös linkki, josta pääsee hakemaan lisää oppimateriaaleja. Testitilanne ei kuitenkaan mahdollistanut hakuun siirtymistä. Oletettavaa on, että muille 4 käyttäjälle ei ollut selvää, että oppimateriaaleja löytyisi lisää.
 - → **Kehitysehdotus 1:** Oppimateriaalit-hakuun siirtymistä Luokkahuoneesta tulisi selkeyttää.
- 5/6 käyttäjää siirtyi itsenäisesti oppimateriaalien tietueisiin. Oppimateriaalien tietueiden sisällön käyttöönotto oli kaikille käyttäjille selkeää.
 - Luokkahuoneeseen palattiin usein tietueista back-napilla.
 - → **Kehitysehdotus 2:** Navigointia tulisi selkeyttää siirtymien helpottamiseksi.

- 6/6 käyttäjää löysi itselleen kiinnostavaa oppimateriaalia ja monet olivat positiivisesti yllättyneitä siitä, että materiaalia löytyi moneen oppiaineeseen. Moni käsitti oppimateriaalit ensisijaisesti oman opettajuuden kehittämisen materiaaleiksi.
 - *Tää näyttää ihan älyttömän hyvältä, koska tää näyttää juuri siltä, mitä toivoisi että ehtisi ja jaksaisi käydä. Kylhän tää on älyttömän houkuttelevaa, jos tästä pystyy näin helposti tutustumaan tällaisiin asioihin mitä tässä nyt on. Täältä voisi löytää jotain uutta omaan opetustapaansa.* (käyttäjä 4, tutki Varhaiskasvatus-alavälilehden materiaaleja)
 - *Täältä löytyykin moneen oppiaineeseen. Tämä materiaali olisi hyvä yhteistyöhön mantsan kanssa.* (käyttäjä 2)
 - *Oon ajatellut, että on enemmän arkistomateriaaleja, kun tarjottu historyryhmässä.* (käyttäjä 1)
 - → **Kehitysehdotus 3: Huomioidaan Luokkahuoneen monialaisuuden mahdollisuudet markkinoinnissa vahvemmin.**
- 1/6 käyttäjä kaipasi lisätietoa oppimateriaalien tekijöistä, esimerkiksi tekijätietojen yhteyteen.
- 1/6 käyttäjä mainitsi, että olisi mukava, että oppimateriaalien yhteydessä olisi arvosteluja tai kommentteja.

- 5/6 käyttäjistä huomasi alavälilehdet ja käytti niitä valitakseen sopivan koulutusasteen ja oman oppiaineen.
 - *Kiva layout kuvien kanssa, selkeä. Kiva, että on otsikko ja oppiaineet.* (käyttäjä 2)
- 1/6 käyttäjä pohti, miten pakettien kasvava määrä vaikuttaa sopivan paketin löytämiseen.

Etusivu **Aineistopaketit** Oppimateriaalit Lukupaketit

Hyödynnä valmiit aineistopaketit ja tehtäväideat

Täältä löydät arkistojen, museoiden ja opettajien koostamia valmiita aineistopaketteja. Paketeista löytyy tehtäväideoita ja aineistojen muistiinpanoista kiinnostavaa lisätietoa. Poimi sopivat kokonaisuudet käyttöösi tai muokkaa sisältöjä opetuksesi sopivalla tavalla. Aineistopaketit on koottu Finna.fi:stä löytyvistä kulttuuri- ja tiedeaineistoista.

Paketit soveltuvat esimerkiksi seuraaviin oppiaineisiin: kuvataide, käsityö, historia, yhteiskuntaoppi, ympäristöoppi, äidinkieli ja kirjallisuus.

Voit kopioida paketin aineistot itsellesi tai koota käyttöösi omia paketteja Finnan suosikkilistoilla. Kurkkaa ohjeet!

Kaikki Alakoulu **Yläkoulu** Lukio Ammatillinen koulutus

Metsäkansan ruokaperinne
Historia, kotitalous

Vaikuttava kansalainen
Historia, yhteiskuntaoppi

Pelien yhteisöllisyys ja etiikka
Elämäntutkimus, äidinkieli

Viihdepiratismi ja tekijänoikeudet
Yhteiskuntaoppi

- 4/6 käyttäjää huomasi, että Tavoite ja sisältöalue -pudotusvalikosta löytyy kytkökset opetussuunnitelmaan. Tietoja pidettiin tärkeinä.
 - *Tulee niin selkeästi opsin ajatus, että voi heti katsoa, että liittyy tuohon, vaikka opsia nyt ei tulekaan niin tuijoteltua.* (käyttäjä 4)
 - *Kannattaa tuoda esiin, että auttaa opettajia ja oppilaita niin, että samalla ops täyttyy.* (käyttäjä 3)
- 6/6 käyttäjää piti aineistopakettien tehtäväideoita hyödyllisinä
 - *Selkeitä kysymyksiä ja tehtävänantoja. Voisin poimia täältä heti, jos olisi oppitunti, jossa tätä aihetta käsiteltäisi.* (käyttäjä 1)
 - *Todella sellainen, että voisi hyvin liittää historiaan ja yhteiseen oppimiskokonaisuuteen koko aiheen, saisi sellaiseen hyvää sisältöä ja infoa.* (käyttäjä 4)

^ Tavoite ja sisältöalue

Yläkoulu

Oppiaineiden sisältöalueet:

- Historia: S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan; S5 Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen

Laaja-alainen osaaminen:

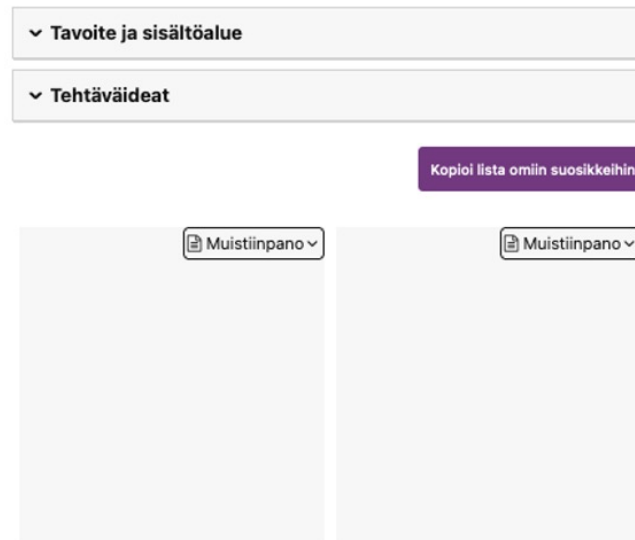
- L1 Ajattelu ja ajatteluun oppiminen, L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L4 Monilukutaito

Tavoite: Pyritään ymmärtämään historialliseen aikaan liittyviä käsitteitä sekä ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä. Huomiota kiinnitetään ihmisryhmien välisiin eroihin, elannonhankintaan sekä entisajan ihmisten ajattelun tapoihin. Lisäksi harjoitellaan päättelyketjujen muodostamista, aineistontulkintaa ja lähdekritiikkiä.

v Tehtäväideat

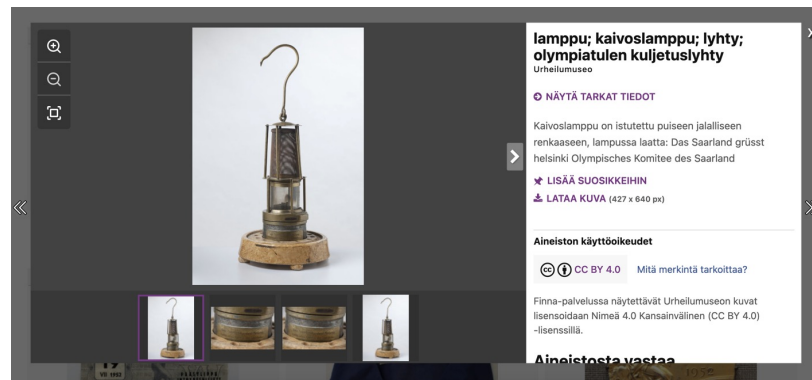
- 1/6 käyttäjä toivoi, että aineistopakettien koonneen organisaation nimestä pääsisi katsomaan organisaation tietoja
- 1/6 käyttäjä toivoi useamman listan sisältävässä aineistopakettissa hyppylinkkejä listoihin paketin alussa.

- 6/6 käyttäjää piti aineistojen muistiinpanojen sisältöä hyödyllisenä, mutta muistiinpano-termiä harhaanjohtavana
 - *Kyllä tosi kiinnostavia, mutta muistiinpano huono termi, lisätietoa kuvasta. Ajattelisin, että jos haluan itse kirjoittaa muistiinpanoja. (käyttäjä 2)*
 - → **Kehitysehdotus 4:** Muutetaan termi samalla, kun aineistopaketteja aletaan tehdä uudella työkalulla.

- Aineistopaketteihin liittyviin tuloksiin vaikuttaa testin haastattelumainen luonne. Käyttäjillä ei tarjottu riittävästi omatoimista aikaa pakettien tutkailuun. Testin luonteen vuoksi aineistopakettien ymmärrettävyyteen liittyen ei ilmennyt selkeää kehittämiskohdetta. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että aineistopakettit vaativat uudelta käyttäjältä aluksi hieman tutustumista. Kommentit käyttäjien välillä olivat hyvin vaihtelevia ja osin vastakohtaisia.
 - *Opettajana vastasi odotuksia, opettajan opasmainen. En tiedä kuinka paljon on tarkoitettu oppilaille, paitsi näitä kuvia. Helppoja aiheita kuvikseen.* (käyttäjä 4)
 - *Hauskasti tässä kuvat peräkkäin, tuskin alkaisin tulostamaan. Näyttäisin tästä videotykillä. Valitsisin muutamat. On sellaisella kielellä, että voisi mennä suoraan oppilaiden kanssa katsomaan. Ymmärrettävä kokonaisuus.* (käyttäjä 6)
 - *Ei ole mitään videota. On epäselvää, että näitä kuviako nyt sitten näytetään luokassa. Vai saisiko tästä jonkin powerpointin pyöriin. -- Alakoulun oppilaat eivät vielä itse osaisi käyttää. Itse pitäisi perehtyä ennen kun itse käyttäisi.* (käyttäjä 5)
 - *Testin lopussa sama käyttäjä kommentoi uudestaan oppimateriaalien ja aineistopakettien ymmärrettävyyttä: Otsikot oikeet, oppimateriaalit oman opettajuuden kehittämiseen ja jos on 10 minuuttia aikaa mieltä, mitä teen ensi tunnilla, meen aineistopakettiin, joka on valmiiksi pureskellumpi.* (käyttäjä 5)
- **→ Kehitysehdotus 5: Tarkistetaan Aineistopakettit-välilehden tekstejä selkeämmiksi.**

- Useimmissa aineistopaketeissa on käytössä kuvagalleriamainen esitystapa. Kun painaa kuvan otsikkoa, päätyy tietueeseen. Kun painaa kuvaa, päätyy modaaliikkunaan. Tämä aiheutti haparointia aineistopakettiin tutustumisessa. Modaalia ja sen selausominaisuuksia pidettiin hyvinä, mutta liikkuminen aineistopakettin, modaalin ja tietuesivun välillä ei ollut aivan selkeää.
 - Yhden käyttäjän kokeillessa modaalia aiheuttivat myös kaksi eri selaustoimintoa (tietueen aineistojen välinen/ aineistopakettin aineistojen välinen) hämmennystä. Käyttäjä oppii logiikan yrityksen ja erehdyksen kautta. *“Pitää kyllä, hieman tietää tietokoneista.”* (käyttäjä 5)
- ---> **Kehitysehdotus 6:** Modaalin ja tietuesivun yhteneviä ja eriäviä käyttötarkoituksia tulee jatkoselvittää.

- Käyttäjät 4, 5 ja 6 olivat lukupakettien kohderyhmää, joten heidät ohjattiin tarkastelemaan myös niitä.
- Odotukset lukupaketeista olivat myönteisiä, mutta ne eivät täysin toteutuneet. 2/3 oletti lukupaketeista löytyvien teosten olevan digitaalisia.
 - → **Kehitysehdotus 7:** Muutetaan Lukupakettien tekstisisältöjä siten, että käy selkeämmin ilmi, että kyse on lainattavista, fyysisistä kirjoista.
- Lukupaketit-välilehdeltä siirrytään suosikkilistaan, johon ehdotukset on poimittu. Suosikkilistassa ei pysty vaihtamaan omaa kirjastoa. Sen sijaan Muut versiot -linkki korostuu. 1/3 käyttäjää löysi saatavuustietoihin, mutta vasta monipolvisen polun kautta.
 - → **Kehitysehdotus 8:** Lisätään mahdollisuus vaihtaa kirjastoa suosikkilistalla.

Vuosiluokat 3-4: Runoja

Lukupaketin koonnut: Eepos ja Finna.fi

Alakoulu: Vuosiluokat 3-4

Muokattu: 1.6.2021

Näytetään 1 - 7 / 7

[Kopioi lista omiin suosikkeihin](#)

Järje

Kansikuva

Yöpuu : Höyhensaarten runoja
Kirja
Heikkilä, Mervi ; Pukki, Heli
2008
[NÄYTÄ MUUT VERSIOT \(1\)](#)
Eepos-kirjastot
● Saatavissa 29 toimipaikasta ▼

- Käyttäjien tiedot käyttöoikeuksista vaihtelivat, mutta testin perusteella voidaan todeta, että kaikilla oli epäselvyyttä erilaisten merkintöjen suhteen. Samalla käyttäjät luottavat siihen, että kun aineistoa heille opetuskäyttöön tarjotaan, saa aineistoja myös käyttää.
 - *En ymmärrä näistä mitään (CC-BY-NC-SA). En todella tekisi mitään selvittääkseni asiaa, käyttäisin ihan surutta.* (Tämän jälkeen käyttäjä klikkaa pyydettäessä linkkiä Creative Commonsin -sivulle.) *Tämähän on ihan hyvä kun vaan klikkaa, on ymmärrettävä.* (käyttäjä 5)
 - Opettaja aina ajattelee, että jos minulle tätä tarjotaan, niin voin tätä käyttää. Ei ole olemassa Finnan yhteisiä vaan aineistot ovat erilaisia käyttöoikeuksien suhteen, mutta sitä ajattelee, että jos on Finna.fi:ssä ja yksi on vapaata käyttöä niin voin kaikkia käyttää. (käyttäjä 1)
- Käyttäjien tieto erilaisista käyttöoikeuksista on suppeaa. On epäselvää, että käyttöoikeusmerkintöjä voi olla monenlaisia. Yhdeltä käyttäjältä kysyttiin käyttöoikeuksista hänen ollessaan tietuessa, jossa ei näkynyt käyttöoikeusmerkintää. Hän siirtyi etsi tietoa siirtymällä: Footer - Ohjeet – Käyttöoikeudet. Hän koki löytämänsä ohjeet selkeiksi, mutta yhteys tarkasteltavan ohjeen ja tietueen käyttöoikeusmerkinnän välillä kuitenkin puuttui.
- → **Kehitysehdotus 9:** Kun kehitetään uutta työkalua aineistopakettien tekemiseen, parannetaan samalla käyttöoikeusmerkintöjen esittämistä. Lisäksi tulee kehittää ratkaisuja relevantin ohjeen löytämisen helpottamiseksi esimerkiksi suoraan tietueesta.

- Luokkahuoneen käyttö sujui pääosin hyvin; käyttäjät löysivät itselleen sopivaa ja kiinnostavaa sisältöä
- Aineistot ja niiden määrä ja laatu yllättivät positiivisesti. Historian opettajat odottivat suppeampaa, vain omaan oppiaineeseen kohdistettua sisältöä. Laajempi tarjonta oli positiivinen yllätys
- Oppimateriaalit herättivät kiinnostusta eikä Luokkahuoneeseen poimittujen oppimateriaalien tietueiden käytössä ilmennyt ongelmia. Kehittämiskohteet liittyvät siirtymisiin.
- Aineistopakettien tehtäväideat ja opetussuunnitelmätiedot olivat käyttäjille kiinnostavia. Aineistopaketteihin liittyen testissä löydettiin monia pieniä kehittämiskohteita.
- Lukupaketteihin liittyi oletus digitaalisuudesta. Lisäksi saatavuustietojen löytäminen oli pulmallista.
- Käyttöoikeusmerkintöjen ymmärtäminen on käyttäjille haastavaa.

Kehitysehdotuksien laajuus vaihtelee: osa ehdotuksista on korjattavissa helpommin ja osa vaatii laajempaa selvitystyötä suhteessa Finna.fi:n kehittämiseen. Osa ehdotuksista voidaan korjata Finnassa kehityksessä olevan Aineistopakettityökalun avulla.

1. Oppimateriaalit-hakuun siirtymistä Luokkahuoneesta tulisi selkeyttää.
2. Navigointia tulisi selkeyttää siirtymien helpottamiseksi Luokkahuoneen eri sisältöjen ja tietueiden välillä.
3. Huomioidaan Luokkahuoneen monialaisuuden mahdollisuudet markkinoinnissa vahvemmin.
4. Muutetaan aineistopakettien aineistoissa oleva muistiinpano-termi, kun aineistopaketteja aletaan tehdä uudella Aineistopakettityökalulla.
5. Tarkistetaan Aineistopaketit-välilehden tekstisisältöjä selkeämmiksi.
6. Modaalin ja tietuesivun yhteneviä ja eriäviä käyttötarkoituksia tulee jatkoselvittää, sillä se aiheuttaa pulmia aineistopakettien käyttöön.
7. Muutetaan lukupakettien tekstisisältöjä siten, että käy selkeämmin ilmi, että kyse on lainattavista, fyysisistä kirjoista.
8. Lisätään mahdollisuus vaihtaa kirjastoa suosikkilistalla.
9. Kun kehitetään uutta työkalua aineistopakettien tekemiseen, parannetaan samalla käyttöoikeusmerkintöjen esittämistapaa. Lisäksi tulee kehittää ratkaisuja relevantin käyttöoikeusohjeen löytämisen helpottamiseksi esimerkiksi suoraan tietueesta.

Kiitos!

Finna-posti@helsinki.fi

Kansalliskirjasto
Kirjastoverkkopalvelut

#Finnafi

@finnapalvelu

@finnafi

@finna.fi

@finna-palvelut

@finnafi